

are banks in this country which have not recruited any staff since 1973. The National Industrial Tribunal, Bombay had laid down that the banks must maintain their staff and as their business and profits go up the staff should go up. Actually, many of these banks have reduced their staff. I can give one example. The ANZ Grindlays Bank had a staff of 4,800 in 1985. Today, they have a staff of only 2,595. This violates the verdict of the National Industrial Tribunal, Bombay. There are banks which are demanding that anybody opening an account must maintain an amount of Rs. 10,000 or Rs. 20,000. There are banks which charge a service charge of Rs. 100/- for any small transaction. Under the Contract Labour Act of India, banks cannot employ contract labour. But foreign banks are employing contract labour. This violates another law. The biggest objection is that there is no level-playing field where the banking industry is concerned. The Indian banks, whether nationalised or private, have certain social responsibilities as they have to invest so much in Government securities, they have to give concessional loans to agriculture, co-operatives, small-scale industries, etc., but no such condition is imposed on foreign banks. This makes for a very unlevel-playing field. This is very unfair for the Indian banks. I am surprised as to why the Government is so soft on the foreign banks.

Madam, I would like to draw the attention of this House to the fact that every year the foreign banks are repatriating profits to the tune of one thousand crores of rupees in foreign exchange. This is a scandalous state of affairs and the Government of India and particularly the Ministry of Finance must do something about it.

RE-NEED FOR IMMEDIATE CENTRAL RELIEF FOR FAMINE HIT DISTRICTS OF UDAIPUR, DUNGARPUR AND BANSWARA

श्री सन्दर शिंह भण्डारी (राजस्थान): उपसभापति महोदया, इस हाउस में, पहले भी बाढ़ के संबंध में चर्चाएं हुई हैं, लेकिन ऐसे भी क्षेत्र हैं जहां सूखा है। खासतौर पर जब बनवासी क्षेत्रों में सूखे का सवाल खड़ा होता है तो समस्या बढ़ जाती है। मैं राजस्थान के बांसवाड़ा, दुंगरपुर और उदयपुर के क्षेत्रों के विशेष उल्लेख करना चाहता हूं, जहां 78 परसेंट फसलें सूखे की वजह से नष्ट हो गई हैं। पिने के पानी की समस्या है, लोगों के पास रोजगार नहीं है। मुश्किल यह है कि सरकार के पास से इसी पिछली 28 तारीख को दो प्रकर के उत्तर मिले हैं। 28 नवम्बर को मौतिक प्रश्न सं० 22 के सवाल के जवाब में लोक सभा में यह बताया गया कि केन्द्रीय दल ने यहत और आवश्यकता का जायजा लेने के लिए राजस्थान का दौरा किया, लेकिन उसी दिन 225 नं० के लिखित सवाल के जवाब में यह कहा गया। जब यह पूछा गया कि क्या कोई वित्तीय सहायता की सिफारिश की गई है या कोई वित्तीय दल वहां भेजा गया या नहीं? उसका जवाब था, जी नहीं। अब इन दोनों में से कौन सा सवाल सही है? मैं यह जानना चाहता हूं कि सरकार इस क्षेत्र की तरफ चिन्ता करे, वहां के लोगों के लिए सरकार ने जो एडीशनल डिमांड की हुई है, उसके बारे में विचार करे।

जो सामान्य रूप से आपात सहायता कोष होता है सूखे इलाकों के लिए उसकी भी दूसरी और तीसरी किस्त नहीं गई है। इसलिए मैं आश्रित करूँगा कि इस सूखाग्रस्त क्षेत्र में जो केन्द्रीय सहायता की आवश्यकता है, वह भेजी जाए। वहां से जो रिपोर्ट आई है, उसमें जल्दी ही एडीशनल पैसे की डिमांड की गई, उसको जितनी जल्दी ही सके, पूरा किया जा सके, ताकि वहां के लोगों के लिए रोज़ी-रोटी का इंतजाम किया जा सके।

श्री सतीश अग्रवाल (राजस्थान): मैं माननीय घंडारी जी की इस धांग का पूर्ण समर्थन करता हूं।

RE:DEFILING OF AMBEDKAR STATUE AT BANGALORE

कुमारी सरोज खाण्डे (महाराष्ट्र): महोदया, मैं अत्यन्त दुखी मन से इस सदन का ध्यान आकर्षित करना चाहती हूं एक ऐसी विनीती घटना की ओर, जिसने देश के पूरे दलित समाज को हिलाकर रख दिया है क्योंकि इस कांड के द्वारा दीलतों के मसीहा परम् पूज्य डा० बाबा साहब अबेडकर का अपमान करके सम्पूर्ण दलित समाज का अपमान किया है। यह जो दलित समाज की, अपमान करने की विनीती चेष्टा की गई है, यह अत्यन्त

दुखदपूर्ण घटना मैं महसूस कर रही हूं।

महोदया, घटना 13 नवम्बर, 1995 की है। जब बैंगलौर के डा० भीम राव अब्बेडकर मेडिकल कालेज के परिसर में दलितों के मरीच बनने वाले एक राजनैतिक-दल, जो राज्य में सत्तारूढ़ है, एक मंत्री के बेटे ने पूजीय डा० बाबा साहब अब्बेडकर की प्रतिमा के ऊपर शराब उड़ेलकर, उहें गलियों दों तथा दलित समाज के प्रति अपशब्दों का प्रयोग किया। यह अत्यन्त धृणित कार्य है, जो सार्वजनिक रूप से किया गया और जाहिर है कि यह जानबूझ कर किया गया। इस घटना के द्वारा न केवल डा० बाबा साहब अब्बेडकर का अपमान किया गया बल्कि पूरे देश के दलित समाज का अपमान हुआ। इतना सब कुछ होने पर भी अपराधी के खिलाफ अभी तक कोई कार्यवाही नहीं की गई। इसके विरोध में कर्णाटक में आज दलित समाज सङ्करों पर आ गया है। यदि शीघ्र इस संबंध में कोई कार्यवाही नहीं की गई और कलप्रिय को अगर पकड़ा नहीं जाएगा तो मुझे ऐसा डर लगने लगा है कि सारे देश में इसकी आग फैल जाएगी और सारे देश के दलित एकजूट होकर सङ्कर पर आ जाएंगे। इस प्रकार की बातें देश में फैल सकती हैं, दलित वर्ग विरोध कर सकता है।

अतः मेरी सरकार एवं इस महान सदन से मांग है कि दोषी के खिलाफ सख्त सख्त सख्त कार्यवाही होनी चाहिए और इस जघन्य कंड की सार्वजनिक भर्त्सना करनी चाहिए।

महोदया, इन्हीं शब्दों के साथ मैं आपके माध्यम से, सभापति महोदय ने मुझे जो परमीशन दी अपने विचारों को सदन में रखने के लिए, उनका धन्यवाद करती हूं। धन्यवाद।

श्री के० रहमान खान (कर्णाटक): मैडम, मैं एसेसिएट करता हूं।

[شہری کے۔ رحمان خان: میڈم میں
بیسو سیئٹ کرتا ہوں۔]

उपसभापति: आपने बहुत महत्वपूर्ण बात की है। ... (व्यवधान) ...

श्रीमती सुषमा स्वराज (हरियाणा): सारा सदन

संबद्ध करता है।

उपसभापति: जी, सारा सदन संबद्ध करता है।

श्रीमती सुषमा स्वराज: इसलिए कि डा० बाबा साहब भीमराव अब्बेडकर किसी एक वर्ग के नहीं थे बल्कि पूरे हिन्दुस्तान के सम्मानीय थे और उनका अपमान राष्ट्र का अपमान है।

उपसभापति: सब आपके साथ सहमत है। आपने यह एक महत्वपूर्ण सवाल यहां उठाया है। इस तरह की हालत करने से बाबा साहब का अपमान नहीं होता है, वह तो उससे बहुत ऊपर है। सूरज को कहीं दिखाने से सूरज की रोशनी कम नहीं होती है। इस तरह से तो हम अपने देश का अपमान करते हैं, दुनियां में अपना अपमान करते हैं। इसका अर्थ यही निकलता है।

बाबा साहब इतने बड़े आदमी थे, उनके ऊपर कोई कुछ इस तरह का करेगा तो उन पर कुछ असर नहीं होता, उनको तो अच्छा काम करना था और वह करके चले गए, मगर हम कैसे उनकी इच्छा करते हैं, यह हमारे किरदार पर, हमारे करेक्टर पर है। इस तरह का करने से कितना बुरा असर पड़ता है, यह सोचना चाहिए।(व्यवधान) ..

Such people who show disrespect in such a manner should be taken to task.

कुमारी सरोज खापड़े: उपसभापति महोदया, मुझे बात समझ में नहीं आ रही कि मंत्री का बेटा, जिसने यह कृत्य किया है, उसके ऊपर अभी तक कार्यवाही क्यों नहीं वहां की सरकार कर रही? क्यों उसको संरक्षण दिया जा रहा है?

उपसभापति: आपने खुद ही कह दिया। (व्यवधान) ..

मौलाना ओवैदुल्ला खान आज़मी (उत्तर प्रदेश): मंत्री का बेटा है(व्यवधान) ..

[مولانا عاصيوب اللہ خان انٹھی: منزی کا
بیشا ۴۰۰۰۰ مرا خلت ۰۰۰]

कुमारी सरोज खापड़े: मंत्री का बेटा है तो सारे कसूर माफ हैं उसके?

मौलाना ओवैدुल्ला खान आज़मी: जी, मंत्री का सारा कसूर माफ, प्रधानमंत्री का सारा कसूर माफ।

.....(व्यवधान) ..

[†] Transliteration in Arabic script.

مولانا عبد اللہ خان (اعظی): منتری جی
کا سار اقصوں صاف - پر دھان منڑی کا
سار اقصوں صاف ۰۰۰ مراخلت ۰۰۰

کوماری سروج خاپڈے: سارے دेश کا سंविधान
जिसने لیکھا، اسے ب्यक्ति کی پ्रतیما کے سाथ اس تरह
کا خیلواڑ کرنا کے باوجود ڈسکریپشن کے خیلaf
वہاں کی سرکار کو कुछ نہیں بول رہی ہے۔

మౌలానా ఓబైదుల్లా ఖాన ఆజామీ: ఇస దేశ కీ
యహి బాత హై కి జితనె బడే లోగ హై, ఉనకో చూర్చి కే
బడీ బనా కర మాఫ కర దియా జాతా హై।

مولانا عبد اللہ خان (اعظی): اس دیتی
کی ہی بات ہے کہ جتنے بڑے لوگ ہیں
انکی برائی کو برائی بنائی صاف گرد یا جاتا ہے۔

उपसభాపతి: మౌలానా ఓబైదుల్లా ఖాన ఆజామీ।

మౌలానా ఓబైదుల్లా ఖాన ఆజామీ: శుక్రియా,
మేడమ।

مولانا عبد اللہ خان (اعظی): شکر بامیدا

శ్రీ సత్య ప్రకాశ మాలవీయ: ఆప బోల చుకే హై।

उపసభాపతి: యహ తో హర చొజ పర బోల రహే హై, తో
భీ బోలనే హై దే।

SPECIAL MENTIONS

Need For Improvement in National Minorities financial Development Corporation

శ్రీ మౌలానా ఓబైదుల్లా ఖాన ఆజామీ (ఉత్తర
ప్రదేశ): మే శుక్రవారు హై, మేడమ, ఆపకా కి ఆపనె
సమయ దియా। మే ఆపకే జరిఏ హాడుస కి తవజ్జో
మాఇనార్టియిఫాఇనిషియల డెవలపమెంట కారపోరేషన కి తరఫ
ముత్యబ్జె కరనా చాहతా హై।

మేడమ, మరకణీ హుక్కమత కాఫీ లాబె అరసె సె ఫిడోగ
పీట రహి థి కి వహ మాఇనార్టియిఫాఫాఇనిషియల డెవలపమెంట కారపోరేషన
బనాఏంచి ఔరా మాఇనార్టియిఫాఫాఇనిషియల కి జిందామె ముశాహాలియాం
స్నుమా హోంగి। బహుత దినోం తక ప్రపాగండె కి బాద 30
సితమ్బర, 1994 కి ఇసకా రెజిస్ట్రేషన కరవాయా గయా ఔర
కహా గయా కి ఇసకా మాలియాత 500 కఠోడ రుపై హోంగి।
ఉసకే బాద 1994 మె హుక్కమత నె కుఛ నహి కియా ఔర సో
గాఈ। బడీ ముఖికల సె 2 జనవరీ, 1995 కో హుక్కమత కో
కారపోరేషన కా చెయరమై పిలా ఔర హిదాయతుల్లా ఖాన

*Transliteration in Arabic script.

సాహిబ, సాజిక కైబినెట మినిస్టర హుక్కమత బిహార కో
ఇసకా చెయరమై ముకర్బ కియా గయా। ఉనకో యకిన దిలాయా
గయా థా కి ఉనకో దంజో స్టేట మినిస్టర కా హోగా, లేకిన
యహ వాయదా భీ పూర్ణ నహి కియా గయా ఔర ఉనకో హైసియత
బోండె కి హక డాయరెక్టర కో బగాకర రఖ దీ గాఈ। యహ సబ
కుఛ సోచీ-సమాజీ సాజిశా కో తహత కియా గయా తాకి
కారపోరేషన కభీ ముఅస్సర ఢంగ సె కామ న కర సకె ఔర
ఉసకే నామ కో ప్రోపోగండె కి తౌర పర ఇస్లోమాల భీ కర
లియా జాఏ। సాథ హి సాథ అకల్సిల్యతో కా భీ భలా న
హై। అలభాతా ముసలమానో కో బెధువా మజదూర బనాకర ఖనె
కీ జో లోగ భీయత ముల్క మె ఫిరకాపరస్తి కో తహత ఖనె
హై, ఉన్నే యహ కిహనె కా జల్ల భౌక్ర దె దియా గయా కి ఇస
తరఫ సె హుక్కమత ముసలమానో కీ ముం భరాఈ కాంతి హై।
మోहతమా సదర సాహిబా, హుక్కమత కా కహనా యహ హై కి
కారపోరేషన కా కామ శురు కానె కె లిఏ వెలఫేయర
మినిస్ట్రీ నె 1994-95 మె 50 కఠోడ రుపై దిపె హై ఔర
ఇస సాల కె లిఏ 39 కఠోడ రుపై నిర్ధారిత కిఏ గాఏ హై।
జో పైసా పిఛలే సాల దియా గయా థా। వహ సాధ బెకార
థలా గయా। కుఛ ఖా-పి లియా గయా, కుఛ చహెతో మె బాట
దియా గయా, ఆమ ఆదామీ ఉసకె ఫాయదె సె మథర్మ హై
గయా। ఇసకె అలాచా ఎక ఘోఖాధింగి యహ కీ గాఈ హై కి
కారపోరేషన తో మరకణీ హుక్కమత కా హోగా లేకిన మరకణీ
హుక్కమత ఉసమె సిర్ఫ 25 ఫీసదీ రుపొ దెగీ బాకి స్కూల్ హుక్కమత
హుక్కమత దెగీంగి। మే యహ కిహనా చాహతా హై కి అగా మరకణీ
హుక్కమత నె 500 కఠోడ రుపై కా మాలియాతి కారపోరేషన
బనాయా హై తో ఆఖిర స్కూల్ హుక్కమతో పర ఇసకి జిమెదారీ
క్యో ఢాలి గాఈ హై కి స్కూల్ హుక్కమత ఇస కామ కో నహి కంటే
మరకణీ హుక్కమత ఇస తరఫ సె మాఇనార్టియిఫా కో జిస
తరఫ పిఛలే దినోం థోగా దెగీ ఆఈ హై, అపీలీ థోగాధింగి
సె బాజ నహి ఆఏగి। యహ అకల్సిల్యతో కె సాథ బహుత
ఖుల్గా హూజా జుల్మ హై। అగా ఆపనె సైటర మె మాలియాతి
కారపోరేషన బనాయా హై తో సైటర కో హై ఇస 500 కఠోడ
రుపై కో భీ దెనా చాహిఏ।

అब జరా ఏక నిగాహ ఇస పర భీ డాల లీ జాఏ కి
స్కూల్ హుక్కమతో కితనా తాబున కర రహి హై తాలాత
తశాబీశనాక భీ హై ఔర శార్మినాక భీ హై రింగ్ యూపీ కీ
హుక్కమత నె 6 కఠోడ 95 లాఖ రుపై సుహేయా కరాఏ హై, బిహార
औర ఆంధ్ర నె భీ కుఛ దేన్ కా వాయదా కియా హై। హుక్కమతో
మహారాష్ట్ర కా సాఫ ఇంజినీయర ఆపకే సామానె హై। వహ 25
ఫీసదీ భీ అపీలీ ఫిరకాపరస్తి ఔర దాదాగిరీ కె జరిఏ
హుక్కమత కి గాఈ హై ఔర ఉసకు కిహనా యహ హై కి ఇమ ఏక
నయ పైసా భీ ఇసమె నహి దెగీ। బాకి హుక్కమతో ఔరీ, గ్రీ